

Lesbrief bij 'Tante Fred'

Marieke Nijmánting

Voor groep 7 en 8

Inhoud van deze lesbrief

- Thema's in het boek
- Lesopzet
- Doel van de les
- Uitwerking
- Bijlage: opdrachtenblad

Thema's in het boek

Gevoelens

Kunst

Omgaan met gebeurtenissen in het heden en uit het verleden

Let op: gaandeweg het boek blijkt dat tante Fred slachtoffer is van incest. Dit is een heftig onderwerp! Toch kan het belangrijk zijn hierover in uw groep te praten. Bij de GGD zijn leskisten over dit onderwerp te leen. Deze bieden veel informatie en goede werkvormen om met leerlingen in gesprek te gaan over seksueel misbruik.

Voor een kind dat seksueel misbruikt wordt is het belangrijk dat het merkt dat u het gedrag van de dader afkeurt. En dat het kind geen enkele schuld heeft aan wat er gebeurt. Verwacht niet dat een slachtoffer u direct in vertrouwen neemt. Maar laat in uw houding merken dat er altijd iemand is die naar het kind wil luisteren en dat seksueel misbruik altijd fout is.

Lesopzet

- Introductie onderwerp en instructie opdrachtenblad ± 5 minuten
- Opdrachtenblad:
 - Ik maak kunst – voorbereiding ± 15 minuten
 - Ik maak kunst – uitvoering ± 60 minuten
- Klasse(n) tentoonstelling ± 5 minuten

Doel van de les:

De kinderen...

- herkennen bij zichzelf verschillende emoties;
- bedenken hoe ze gevoel in een tweedimensionaal kunstwerk om kunnen zetten;
- leren over kleurgebruik;
- leren wat abstracte kunst en figuratieve kunst is.

Uitwerking

Vorbereiding

- Kopieer voor elk kind het opdrachtenblad in de bijlage.
- Zorg voor voldoende materiaal om kunst mee te maken. Denk aan: grote vellen papier, verf, stiften, houtskool, potloden, kraaltjes, veertjes, karton, tijdschriften, lapjes stof, lijm, etc.
- Bedenk waar u de klasse(n)tentoonstelling gaat houden. Kunnen alle kunstwerken daar hangen? U maakt eenvoudig zuilen door van grote stukken karton driehoeken te maken. Wie mogen de tentoonstelling bezoeken? Laat kinderen die snel klaar zijn met hun kunstwerk uitnodigingen maken voor de tentoonstelling.

Introductie

Indien u in het bezit bent van 'Tante Fred', leest u een stukje uit het boek voor. Bijvoorbeeld bladzijde 11, na de witregel tot en met bladzijde 12 tot de witregel.

Heeft iemand uit de klas het boek gelezen? Hoe vonden ze het boek?

Op internet zijn veel afbeeldingen van kunstwerken te vinden. Google bijvoorbeeld op een emotie. Verzamel een aantal afbeeldingen en kijk er met de klas naar. Hoe vinden kinderen de afbeeldingen? Wat roept het op? Herkennen ze de emotie?

Kijk bijvoorbeeld op www.vangoghmuseum.nl en google 'mondriaan' voor abstracte kunst.

Instructie opdrachtenblad

Vertel de kinderen dat ze het opdrachtenblad gaan invullen. Hiermee bereiden ze hun kunstwerk voor.

Bespreek eventueel klassikaal de onderwerpen 'kleurgebruik' en 'abstract of figuratief'. Ook hierbij kunt u gebruik maken van afbeeldingen van internet. Over de betekenis van kleuren is veel op internet te vinden. Vaak wordt er een link met het paranormale gelegd. Wellicht is het verstandig sites over de betekenis van kleur op te zoeken die u geschikt vindt voor de kinderen en deze in de map 'favorieten' in Explorer klaar te zetten. De kinderen kunnen daarna zelfstandig de door u geselecteerde sites bekijken.

Kunstwerken maken

Als de kinderen weten wat ze willen maken moeten ze daarvoor de materialen verzamelen. Daarna kunnen ze aan het werk. Maak duidelijke afspraken over wanneer het kunstwerk klaar moet zijn en wanneer er aan gewerkt mag worden.

Tip: maak foto's tijdens het werken. Deze kunt u later bij de tentoonstelling van de kunstwerken ophangen.

Afsluiting – klasse(n)tentoonstelling

Maak een tentoonstelling van de kunstwerken. Zorg dat de titel van het kunstwerk en wie het gemaakt heeft duidelijk zichtbaar bij het kunstwerk hangt.

Laat de kinderen bij hun kunstwerk een stukje schrijven over hoe ze het kunstwerk gemaakt hebben en waarom ze het zo hebben gedaan. Als u foto's tijdens het creëren van de kunstwerken heeft gemaakt, dan kunt u deze bij het verhaal van de kunstenaars hangen.

Als de tentoonstelling naar ieders tevredenheid is ingericht, maakt u met de kinderen een rondje langs de kunstwerken. Laat elk kind iets over zijn of haar kunstwerk vertellen.

Nodig ouders, collega's, schoolgenoten enz. uit om naar de tentoonstelling te komen kijken. De kinderen leiden de bezoekers rond.

Bijlage

Ik maak kunst – voorbereidingsblad

Emotie

Je gaat een kunstwerk maken over een emotie. Dat kan een emotie zijn die je zelf vaak voelt, die je interessant vindt, of waar je een idee voor een kunstwerk bij hebt.

Kies uit:

gelukkig, verdrietig, boos, eenzaam, onzeker, verliefd, angstig, jaloers, blij, tevreden, woedend

Ik kies _____ omdat: _____

Abstract of figuratief

Figuratieve kunst is kunst waarbij je de figuren herkent. Misschien zien ze er anders uit dan in de werkelijkheid en hebben ze een andere kleur of een andere vorm. Maar je herkent de figuren.

Denk bijvoorbeeld aan de kunst van Vincent van Gogh. Hij maakte figuratieve kunst.

Bij abstracte kunst gebruikt de kunstenaar vormen die we niet kennen uit het dagelijks leven. Je ziet niet meteen wat hij of zij heeft willen maken. Als je langer naar het kunstwerk kijkt, ontdek je vaak steeds meer aan het kunstwerk.

Soms zie je er zelfs dingen in die de kunstenaar niet eens bedacht had! Piet Mondriaan is een bekende Nederlandse kunstenaar die onder andere abstracte kunst maakte.

Ik kies abstracte / figuratieve kunst, omdat _____

Techniek

In het platte vlak kun je op verschillende manieren kunst maken.

Je kunt schilderen of tekenen, of dit combineren.

Je kunt een collage maken. Hiervoor gebruik je bijvoorbeeld plaatjes uit tijdschriften, woorden uit de krant, takjes, kralen, veertjes. Je gebruikt ze zó, dat jouw boodschap duidelijk wordt. Ook bij een collage kun je schilderen of tekenen.

Als het op school kan, kun je ook gebruik maken van de computer. Je kunt in een tekenprogramma, bijvoorbeeld Paint, plaatjes binnenhalen en die aanvullen en bewerken. Vraag van tevoren of je in kleur kunt printen op school.

Ik kies _____, omdat _____

Kleurgebruik

Kleuren hebben invloed op mensen. Vaak ervaren mensen hetzelfde bij een kleur. Rood wordt door veel mensen als 'warm' ervaren. Net als paars, oranje en roze.

Blauw en wit zijn koele kleuren.

Je kunt de boodschap van je kunstwerk versterken door over kleur na te denken. Een schilderij over woede met veel rood zal duidelijker je boodschap vertellen dan wanneer je vooral blauw gebruikt.

Bijlage

Ik maak kunst – uitvoeringsblad

Vul aan:

Van de kleur rood word ik _____

Van de kleur geel word ik _____

Van de kleur zwart word ik _____

Van de kleur blauw word ik _____

Ik zou oranje kiezen als ik een _____ ga maken.

Ik zou paars kiezen als ik een _____ ga maken.

Dit ga ik maken!

Schets hieronder wat je gaat maken. Bedenk ook een titel voor je kunstwerk.

.....

Aan het werk

Voordat je aan het werk kunt moet je bedenken wat je allemaal nodig hebt voor je kunstwerk. Maak hieronder een boodschappenlijstje. Overleg met je juf of meester of alle spullen op school aanwezig zijn.

boodschappenlijstje

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

En nu... lekker aan de slag. Succes!